

A régi délszláv költészetből

BRÁNKÓ RADICSEVICS (1824—1853):

Ide lantom

(Részlet a »Gojkó«-ból)

Ide lantom, ide a kezembe!
Hadd szedem a húrjaidat rendbe!
Hadd vágok a húrjaid körébe,
Teli szívem megkönnyítésére.
Mert tele van, boldogsággal tele,
Száz csoda, hogy meg nem szakad bele!

Nyájas hajnal, lángoló napocska,
Lombos erdő, rét, vége se hossza,
Illatos virágok, tiszta csermely,
És te kedves, két bűvös szemeddél!
Őket nézve, van-e emberfia,
Kinek nem kell lantot ragadnia?

Hej, te világ, örömmel tetétlen,
Magszerkesztett az Ūr csodaszépen!
Még csak, még csak halni ne kellene!
De hát sebaj, ha ír nincs ellene.
Jön a vég, akarva — nem akarva,
Előlem a napot eltakarja,
A kezemből kitépi a lantot,
Testem fölé emel néma hantot;
De nem vész el, amit énekeltem,
Még sokáig él majd én helyettem,
Míg bor ömlik, míg vidám dal járja,
Míg csak legény lányt röpít a táncba,
Míg szerető szívre szív sóvárog —
Hát odáig, s többet nem kívánok!

Két részlet a „Gülabiák“-ból

Láttad-e, amikor
csendes nyári este
Szálldos ide-oda
tó fölött a fecske?

Szálldos, és ki tudja,
csókot ejt-e rája,
Vagy csak meglegyinti
néha könnyű szárnya?

Ilyen volt a csókod —
oly gyöngéden adtad —
S most is kérdezik még
az illetett ajkak:

Vajjon szája szállt rám
röpke pillanatra,
Vagy csak egy lehelet,
Vagy menyei manna?
.

Reggel a levélen
harmatcseppek égnék —
Szebbek, mint királyi
koronán az ének.

Reggel madárének
zeng fel minden ágrul;
Reggel az istennek
minden szív kitárul

Reggel megláttalak:
az ég — az orcáid,
Villámok — szemeid,
nyilak — szempilláid.

Reggel könny ragyogott
mind a két szememben,
Mint ezüst harmatcsepp
kora rózsakelyhen.

Mert te — mintha Ámor
szólt volna szabadban —
Őseinknek nyelvén
mondta: beh szép nap van.

A szívem kinyílt,
beszállt a kis isten,
És most télen-nyáron
uralkodik itt benn.

Honnan e kék szemek?

Ifjú szívem frissebb tűzben égett,
Diligem, kit szerettem: dél leánya,
Éj-szemére, dús hono-najara
Csak emlék int... (Maga már enyészet).

Lám, te szőke vagy, szemeid kékek,
Égi angyal áttetsző ruhába,
De az arcod oly rokonnak látja,
Mintha régen ismerné, a lélek.
Igen! sejtem benned ama régít,
Lelkeink egymás örök testvére;

Mit halálból, isten visszaépít.

Más alakban benned felújúlva
Az égből is hozám visszatére,
Hogy szeressem könnyek nélkül újra.

PETÁR PRERÁDOVICS (1818—1872):

Halott szerelmem

Oh szerelmem, vesztett boldogságom,
Hová temethetném drága hamvad?
A szívemben nincs számodra álom,
Hisz nyugalját végleg felzavartad.

Hogyha csöndes földbe fektetnélek,
Téged a föld sohse zúzna porrá,
Föld tündére menten rádakadna,
S szépségedet ékkővé csiszolná.

Hogyha képed tengerbe bocsátnám,
Ott sem lenne csöndes enyészete,
Víz tündére menten rádakadna,
S szépségedből gyöngyöt csöppentene.

És jönének bódult kincskeresők,
Leásnának érted föld ölébe,
Halásznának tengeri iszapból,
És a világ minden szennyé érne.

Ám, te csak menj, sóhajoknak szárnyán,
Csillaggá válj kék boltján az égnek,
Onnan föntről tiszta fényt bocsáss rám,
Odafönn majd senki el nem érhet!

Halász

Bolond halacskák
Jertek a napra,
Halacskák, miért
Bújtok iszapba?
Karcú a horgom,
Édes csalétek,
Itt fönn, a földön
Nem élni vétek.
Halacska, nálunk
Pikkelyt levedlesz,
Hisz hadi vértre
Szükséged nem lesz;
Nem ér itt hozzád
Egy rút tekintet,
Tiszteletedre
Asztalt terítnek.
Magad jól érzed:
Mindenki unszol,
Sovány víz helyett
Bő zsírban úszol.
Bolond halacskák,
Próbáljátok meg,
Bizony, ezerszer
Jobb itt, mint ott lent —
Nosza, csak egyszer,
És, isten uccse,
Sohse tér vissza
A vízbe egy se!

JOVÁN ILICS (1823—1901):

Szökkenj, leányka . . .

»Szökkenj, leányka, légy ügyes,
Poharam töltsd meg, nézd, üres,
Kapsz gyöngyházgombot, csillagot,
És tolút, tarkát, lobogót!«
— »Nem lehet, legény, nem lehet,
Bátyám a lábomra lépett!«
Hej, fehérnyakú barikám,
Vezesd a táncot szaporán!

»Szökkenj, leányka, légy ügyes,
Poharam töltsd meg, nézd, üres,
Aranykalárist kapsz, arám,
És fehér-szellő-paripám!«

— »Nem lehet, legény, nem lehet,
Apám a lábomra lépett!«
Hej, fehérszakú barikám,
Vezesd a táncot szaporán!

»Szökkenj, leányka, légy ügyes,
Poharam töltsd meg, nézd, üres,
Magamnál többet érsz nekem,
Szíved magammal fizetem!«
A lány hét gáton ugrik át,
Tölti a legény poharát.
Hej, fehérszakú barikám,
Vezesd a táncot szaporán!

Ács Károly fordítása